

svært at lovgive på en måde, der sikrer denne valgfrihed. Men med det ændringsforslag, som mindretallet har stillet herom, vil det under alle omstændigheder være sikret, at der hverken kan indgås kollektive eller separate aftaler, der indebærer, at en lønmodtager mod sin vilje skal gå af, fordi vedkommende når 60 års alderen.

Med disse bemærkninger indstiller mindretallet lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) kan tiltræde lovforslagets intention om en art førtidspensionering, men ikke lovforslagets principper. Mindretallet lægger i denne forbindelse vægt på følgende:

- For det første omfatter lovforslaget ikke alle samfundsborgere.
- For det andet kan man i realiteten ikke gå ud af systemet igen.
- For det tredje indeholder lovforslaget ikke en blødere overgang, f. eks. deltidssordninger.
- For det fjerde skaber lovforslaget lovmæssig forvirring og mange enkelttilfælde af uretfærdigheder med hensyn til bestående pensionsordninger.
- For det femte bør førtidspensionering være en social opgave og som sådan være åben for alle og derfor betales over statskassen. For at begrænse de økonomiske konsekvenser burde aldersgrænsen til gengæld hæves til 62 år.
- For det sjette er der en uigendrevet frygt for, at de 60-66-årige kan blive udsat for pres i en arbejdsløshedssituation.

I overensstemmelse hermed har mindretallet stillet ændringsforslag nr. 2, hvorom i øvrigt henvises til de ledsagende bemærkninger.

I øvrigt mener mindretallet, at hele spørgsmålet om folke-, invalide- og førtidspension og om private og offentlige pensionskasser bør tages op til fornyet overvejelse med det formål at forenkle hele pensionsområdet.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *sjette mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede

ændringsforslag og udtaler i denne forbindelse følgende:

Venstresocialisterne har stillet forslag om at erstatte de nuværende pensions- og arbejdsledselsydelse med en såkaldt erhvervsudygtighedsydelse på niveau med de maksimale arbejdsløshedsdagpenge og indtægtsbestemt på den måde, at man kan supplere op til gennemsnitsindtægten for faglærte arbejdere. Overstiger ydelsen og indtægten dette gennemsnit, så nedsættes erhvervsudygtighedsydelsen tilsvarende. Venstresocialisternes forslag omfatter alle aldersgrupper, og ydelsen er en ret for den enkelte, så snart det ikke er muligt at blive genplaceret på arbejdsmarkedet og uanset årsagen. Ydelsen skal kunne opnås som alternativ til pensionsydelse, når man er fyldt 60 år.

Det foreliggende lovforslag ligger langt fra venstresocialisternes målsætning. Lovforslaget om efterløn bygger på, at hvis man har kunnet overleve den omfattende nedslidning i produktionen, indtil man fylder 60 år, så kan man få en efterlønsydelse. Hvis man er blevet offer for kapitalismens kyniske udbytning og er blevet udstødt fra arbejdsmarkedet tidligere, så er der intet at hente. Så bliver man straffet for livstid.

Venstresocialisterne vil gerne medvirke til at gennemføre en efterlønsordning i overensstemmelse med principperne i venstresocialisternes eget pensionsreformforslag eller som et første skridt på vejen til dets gennemførelse.

Venstresocialisterne stiller en række ændringsforslag, der sigter imod at fremme venstresocialisternes principper for de 60-åriges ydelser og opefter. Hvis disse ændringsforslag ikke vedtages, så er det lykkedes for regeringen at få et krav om en frivillig efterlønsordning med en ensartet ydelse svarende til arbejdsløshedsdagpengene i hele efterlønsperioden forpurret.

Regeringen hævder, at der er tale om en frivillig ordning. Dette er kun en halv sandhed. For de selvstændigt erhvervsdrivende er det rigtigt, at ordningen er aldeles frivillig – de bestemmer selv, hvornår virksomheden skal lukke. Samtidig har de en række særfordele i forhold til lønarbejderne. Der sker bl. a. ikke reduktion i efterlønnen på baggrund af arbejdsfri indtægter.

For en del ældre lønarbejdere vil der også være tale om at forlade arbejdsmarkedet fri-